Memo: Beantwoording technische vragen over de benoeming van de leden voor de Commissie Omgevingskwaliteit, naar aanleiding van commissiebehandeling op 12 september 2023

Vraag 1: Wat maakt dat het college besloten heeft 4 mensen van de organisatie Dorp Stad en Land voor te dragen? Waar zijn de burgerleden gebleven, de lokale inbreng?

De reden voor deze keuze is dat de adviseurs Omgevingskwaliteit uit het register van Dorp Stad en Land onafhankelijk en professioneel kunnen adviseren en zij hiervoor gecertificeerd zijn. Doordat de adviseurs onderdeel zijn van het register geeft ons een garantie van professionele deskundigheid. We werken al jaren naar tevredenheid samen met deze organisatie en haar adviseurs. Er is daarom sprake van een continuering van een bestaande samenwerking.

Een goede balans tussen continuïteit en onafhankelijkheid is een belangrijk uitgangspunt van onze verordening. De onafhankelijkheid is gewaarborgd als leden voor een bepaalde termijn worden benoemd. Onze verordening heeft daarom een cyclus van twee jaar. Dorp Stad en land zal om de twee jaar vanuit het register nieuwe leden aandragen voor onze commissie. De huidige burgerleden zijn niet aangesloten bij Dorp Stad en land en zijn daarom niet voorgedragen.

Een commissie van vier leden is de optimale omvang, vanwege de gewenste combinatie van de vakdisciplines architectuur, stedenbouw, landschap en erfgoed

Vraag 2: Is het college ontevreden over de huidige commissie Welstand en erfgoed daar zij besloten heeft de huidige leden niet meer te benoemen?

We hebben veel waardering voor het werk dat de commissie Welstand en Erfgoed de afgelopen jaren heeft verzet en nog steeds doet. Vanwege de invoering van de Omgevingswet heeft de gemeente de plicht de commissie op een andere manier te organiseren. Met de vaststelling van de verordening in januari is afscheid genomen van de huidige werkwijze. De nieuwe verordening is de basis voor de benoeming van de leden. De onafhankelijkheid en professionaliteit van de commissieleden zijn daarbij van belang.

Een deel van de huidige leden, te weten de adviseurs Omgevingskwaliteit van Dorp Stad en Land, is voorgedragen als lid voor de nieuwe commissie. Dorp Stad en Land garandeert de onafhankelijkheid en professionaliteit van de adviseurs.

De huidige burgerleden zijn niet voorgedragen. De kundige inzet van deze vertegenwoordigers van de historische verenigingen is waardevol. De betrokkenheid van deze leden is groot.

Het tijdig wisselen van leden is niet goed gegaan. Dit had als oorzaak dat er vanuit de historische verenigingen geen geschikte opvolging was. Eén van de knelpunten was daardoor dat veel langer dan we nu afspreken dezelfde mensen in de commissie zaten.

In de praktijk zorgt het lidmaatschap van burgerleden van de historische verenigingen ook tot het combineren van verschillende rollen. Dat laatste vinden wij niet passend voor leden van de nieuwe adviescommissie omgevingskwaliteit. Dit past ook niet bij de nieuwe verplichte werkwijze, die integer moet zijn en zonder last en ruggenspraak. Het vermijden van rolvermenging is een belangrijk uitgangspunt bij samenstelling van de nieuwe commissie.

Door de nieuwe samenstelling van de adviescommissie ontstaat een duidelijkere rolverdeling tussen de historische verenigingen en de commissie Omgevingskwaliteit. Het is dus niet zo dat we geen inbreng van kennis door lokale mensen willen.

Vraag 3: Staat er dan in de vastgestelde verordening commissie Omgevingskwaliteit dat de voordrachten van Dorp Stad en Land moeten zijn? Hebben we zelf zeggenschap? Wat staat daarover in de verordening van januari?

In de verordening staat niet expliciet dat alleen adviseurs uit het register van Dorp, Stad en Land kunnen worden aangesteld. Tegelijkertijd is het ook niet de bedoeling dat Historische verenigingen een afvaardiging leveren. In de verordening staan meerdere artikelen die eisen stellen aan de personen die worden aangesteld door uw raad.

Volgens artikel 2 lid 1 heeft de commissie *de taak het college gevraagd en ongevraagd onafhankelijk, deskundig en integer en zonder last en ruggenspraak te adviseren bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden op grond van de wet met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit en al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Waaronder het geven van voorlichting over de doelstelling van een goede omgevingskwaliteit en over de werkzaamheden van de commissie.*

Volgens artikel 2 lid 2 draagt de raad *de advisering op aan een onafhankelijke en professionele organisatie en/of personen gespecialiseerd in erfgoed en welstandsadvisering.*

In artikel 15 staat:
De commissie communiceert altijd via de ambtelijke organisatie of het college en niet via andere kanalen, zoals de media of de gemeenteraad.
2. Wat de commissie in vertrouwen behandelt, blijft vertrouwelijk en wordt niet gedeeld met derden.3. De commissie vertegenwoordigt niet de belangen van andere organisaties op het gebied van erfgoed en welstand, die tevens werkzaam zijn binnen het grondgebied van de gemeente Midden-Delfland. Hieronder wordt mede verstaan een actieve deelname, niet een algemeen lidmaatschap4. De voorzitter en de leden van de commissie nemen niet deel aan de behandeling van een dossier indien daarbij hun onpartijdigheid in het geding kan zijn

De historische verenigingen vertegenwoordigen de belangen van hun achterban en kunnen daarom niet voorgedragen worden voor de commissie. De adviseurs die onderdeel zijn van het register van Dorp Stad en Land voldoen volledig aan het vereiste profiel. De eisen van de Omgevingswet en de in januari vastgestelde verordening kunnen worden gegarandeerd. Daarom heeft het college Dorp Stad en Land verzocht de voordracht aan uw raad voor te bereiden. Zo is het raadsvoorstel voor de benoeming van de leden van de Commissie Omgevingskwaliteit tot stand gekomen.

Vraag 4: Bepaalt het college of de raad wie er in de commissie komen zitten?

De gemeenteraad stelt de leden van de commissie aan volgens de verordening Commissie Omgevingskwaliteit, die in januari 2023 is vastgesteld (zie artikel 5). Het college doet de voordracht.

Vraag 5: Waarom kunnen we de lokale mensen niet inzetten in de commissie?

Voor alle leden van de commissie geldt dat zij alleen worden benoemd als zij voldoen aan de eisen die de verordening stelt aan leden van de commissie. De leden dienen vrij te zijn van 'last en ruggenspraak' (art. 4, lid 1) en kunnen alleen worden benoemd op persoonlijke titel en op grond van professionele deskundigheid die nodig is om te adviseren (art. 4, lid 2).
Er zijn geen lokale kandidaten bekend die voldoen aan de eisen van de verordening.

Als de raad gebruik wil maken van die mogelijkheid, dan kunnen leden van de historische verenigingen die deskundig zijn op persoonlijke titel worden benoemd. Dit is onafhankelijk van het feit of deze leden wel of geen lid zijn van een historische vereniging. Daarbij moet worden voldaan aan de overige eisen en waarbij geen sprake mag zijn van rolvermenging.

Vraag 6: Kan het college uitleggen waarom er geen lokale kandidaten voorgedragen zijn in de commissie?

Het college heeft Dorp Stad en Land verzocht de voordracht aan uw raad voor te bereiden. Adviseurs Omgevingskwaliteit uit het register worden voorgedragen. Daarbij wordt rekening gehouden met het karakter van de dorpen en het landschap van Midden-Delfland en de aanwezigheid van veel agrarisch erfgoed.
Zo heeft de huidige voorzitter van de huidige commissie veel kennis van en ervaring met het adviseren over monumentale boerderijen. In het register zijn geen adviseurs uit Midden-Delfland opgenomen. Er is nog wel gezocht naar kandidaten uit onze gemeente. Kandidaten die voldoen aan de eisen van de verordening, zijn niet bekend.

Vraag 7: Hoe betrekken we lokale kennis bij de commissie en hoe zorgen we dat deze niet verloren gaat?

De huidige vertegenwoordigers van Dorp Stad en Land hebben de afgelopen jaren kennis over de lokale situatie opgebouwd. Desondanks hebben historische verenigingen veel kennis over de lokale geschiedenis die van meerwaarde kan zijn om een oordeel te vormen over een plan. Personen met lokale kennis kunnen gevraagd worden om inbreng te leveren en als adviseur deel te nemen aan de beraadslaging (artikel 10). Binnen de huidige verordening bestaat ook de mogelijkheid dat leden van de commissie informeel advies inwinnen bij historische verenigingen of adviseurs aan te stellen en op die manier lokale kennis te vergaren. Daarnaast kunnen historische verenigingen als belanghebbende inspreken in de openbare vergaderingen van de commissie.
De Commissie zelf brengt vervolgens een afgewogen advies uit aan het college.

Wij constateren dat de lokale kennis van de vertegenwoordigers van historische verenigingen vooral een grote meerwaarde heeft ten aanzien van het gemeentelijk beleid en het aanwijzen van nieuwe gemeentelijke monumenten. Om die reden zouden wij de historische vereniging graag betrekking bij het opstellen van nieuw gemeentelijk beleid dat zowel een toetsingskader als een inspiratiebron vormt voor beleidsplannen met betrekking tot erfgoed en omgevingskwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Vraag 8: Is het mogelijk de voorgestelde commissie uit te breiden met twee lokale leden?
Het is mogelijk mits deze leden voldoen aan de eisen in de verordening. Een optimale omvang van de commissie is vier leden.

Vraag 9: Hoe is de communicatie gegaan met de huidige commissie Welstand en Erfgoed?

Aan de hand van de brief van 6 december 2022 (zie bijlage) ontvingen de leden van de huidige commissie Welstand en erfgoed de conceptverordening. Aan de hand van deze brief hebben zij er kennis van genomen dat de gemeente een nieuwe commissie Omgevingskwaliteit moet instellen.

Vraag 10: Waarom zou je iets veranderen dat al jaren goed gaat?

Met de komst van de Omgevingswet per 1 januari 2024 vervallen de huidige commissie en werkgroep van rechtswege. De gemeente is verplicht hiervoor een nieuwe commissie in het leven te roepen. Voldoende doorstroming/roulatie (zoals dat in de nieuwe verordening is vastgelegd) is een middel om onafhankelijkheid en onpartijdigheid te kunnen garanderen.